

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT57 4010 0510 0467 0211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai

2021- Nr.

I 2021-02-09 Nr. 1D-747

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2021 m. vasario 9 d. raštu Nr. 1D-747 pateiktą derinti [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 17 d. nutarimo Nr. 968 „Dėl Užsieniečių registro reorganizavimo ir Užsieniečių registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekta](#) (toliau – Projektas) ir pagal kompetenciją teikia šias pastabas, pasiūlymus ir informaciją.

1. Projekto teikime yra teigiama, kad užsieniečiams, gavusiems elektroninio rezidento (toliau – e. rezidentas) statusą, bus išduodamos elektroninės atpažinties ir elektroninio parašo priemonės su jose įrašytais e. rezidento atpažinimo elektroninėje erdvėje ir e. rezidento kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikatais. Šiame kontekste pažymėtina, kad dėl objektyvių priežasčių tam tikrais atvejais e. rezidento statusą turintys užsieniečiai taps ir Lietuvos Respublikos piliečiais, ir nuolatiniais Lietuvos Respublikos gyventojais, todėl jiems bus suteiktas ir Lietuvos Respublikos gyventojų registro asmens kodas bei išduoti asmens tapatybės kortelėje įrašyti asmens atpažinimo elektroninėje erdvėje ir asmens kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikatai. Tai reiškia, kad tas pats užsienietis vienu metu įgis dvi skirtingas elektroninės atpažinties ir elektroninio parašo priemones ir Lietuvos elektroninėje erdvėje bus skirtingai atpažįstamas bei identifikuojamas. Pažymėtina, kad tokiu būdu gali būti pažeidžiami asmens tapatybės identifikavimo elektroninėje erdvėje duomenų vientisumo reikalavimai, nustatyti Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 716 „Dėl Bendrųjų elektroninės informacijos saugos reikalavimų aprašo, Saugos dokumentų turinio gairių aprašo ir elektroninės informacijos, sudarančios valstybės informacinius išteklius, svarbos įvertinimo ir Valstybės informacinių sistemų, registų ir kitų informacinių sistemų klasifikavimo gairių aprašo patvirtinimo“. Atsižvelgiant į tai, siūlome įvertinti poreikį keisti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 140⁵ straipsnio 1 dalį, papildant ją 9 punktu ir nustatant, jog „užsieniečiui suteiktas e. rezidento statusas panaikinamas, jam tapus Lietuvos Respublikos gyventojų registro objektu ir suteikus Lietuvos Respublikos gyventojų registro įstatymo nustatyta tvarka asmens kodą“. Taip pat siekiant išvengti galimo asmens tapatybės Lietuvos Respublikos elektroninėje erdvėje dubliavimo siūlome svarstyti poreikį dėl e. rezidento

statusą įgyjančių užsieniečių biometrinių duomenų išankstinės automatinės patikros Gyventojų registre.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme yra apibrėžtos sąvokos „tiesioginė rinkodara“ ir „valdžios institucijos ir įstaigos“, kurios nėra vartojamos Užsieniečių registro nuostatuose, siūlytina tikslinti Projekto 2.3 papunkčiu dėstomą 7 punktą, atsisakant nuorodos į Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą.

3. Projekto 2.8 papunktyje dėstomame 18 punkte yra iš esmės pakartojamos 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) nuostatos arba pateikiamos nuorodos į jo straipsnius. Atsižvelgiant į tai, kad reglamentas yra tiesioginio taikymo teisės aktas, siūlytina šiame punkte atsisakyti perteklinių nuostatų.

4. Projekto 2.10 papunkčiu yra siūloma Užsieniečių registro nuostatus papildyti nauju 21.1¹ papunkčiu, kuriame siūloma nustatyti, kad visiems šio registro objektams bus suteikiamas interesų Lietuvoje turinčio užsieniečio kodas (toliau – ILTU kodas). Taip yra nurodyta ir Projekto teikime, tačiau tai neatitinka Įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 142 straipsnio nuostatų. Šiame straipsnyje nustatyta, kad Užsieniečių registre yra tvarkomi trys objektai – tai *užsieniečiai, kurių teisinė padėtis Lietuvos Respublikoje nustatoma pagal šį ir kitus Lietuvos Respublikos įstatymus, Europos Sąjungos teisės aktus ir tarptautines sutartis, e. rezidentai ir kiti užsieniečiai, nenurodyti šio įstatymo 1 dalies 1 ir 2 punktuose, turintys ekonominių ir (arba) socialinių interesų, ir (arba) prievolių Lietuvos Respublikoje*. Todėl neaišku, kodėl Užsieniečių registro nuostatuose yra nepagrįstai siūloma ILTU kodą suteikti visiems trimis objektams, t. y. visiems užsieniečiams, nors pagal esamą įstatyminių teisinį reguliavimą jį reikėtų suteikti tik *užsieniečiams*, nenurodytiems Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 142 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, *turintiems ekonominių ir (arba) socialinių interesų, ir (arba) prievolių Lietuvos Respublikoje*, taip palengvinant jų identifikavimą. Atsižvelgiant į tai, siūlytina tikslinti Projekto nuostatas, o užsieniečių registravimo dubliavimo ir neišsamų, perteklinių, netikslių ar klaidingų jų duomenų tvarkymo problemas spręsti pasitelkiant inovatyvius technologinius sprendimus, o ne plečiamai aiškinant ir netinkamai taikant įstatymo nuostatas ir taip pažeidžiant Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įteisintą teisėkūros *sistemiškumo principą*. Priešingu atveju, būtina keisti Įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 142 straipsnio teisinio reguliavimo nuostatas.

5. Projekto teikime teigiama, kad ILTU kodas leis užtikrinti vienodą visų užsieniečių tapatumo nustatymą ir patvirtinimą, o asmenų identifikavimas ir susiejimas tarp registrų vyks per ILTU kodą. Pažymėtina, kad tai prieštarauja Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 2 straipsnio 7 ir 10 dalių, 15 straipsnio 2 dalies ir 25 straipsnio 1 dalies nuostatoms. Vadovaujantis šio įstatymo 2 straipsnio 10 dalimi, registro objekto įregistravimas yra registro objektui registruoti pateiktų duomenų, informacijos, dokumentų ir (arba) jų kopijų įvertinimas, sprendimo registruoti registro objektą priėmimas, *identifikavimo kodo registro objektui suteikimas*, registro duomenų sudarymas ir įrašymas į registro duomenų bazę <...>, o pagal šio įstatymo 15 straipsnio 2 dalį registrų ir valstybės informacinių sistemų sąveika nustatoma registro nuostatuose ir palaikoma susijusio registro nuostatų ir registro duomenų teikimo sutartyse nustatyta

tvarka ir sąlygomis perduodant ir atnaujinant registro duomenis, susijusio registro perduotiems *registro duomenims koduoti naudojant to registro suteiktą registro objekto identifikavimo kodą*. Todėl šiame kontekste tampa visiškai neaiškus Projekto 2.10 papunktyje ir Užsieniečių registro nuostatų 21 punkte nustatytų objektų identifikavimo ir ILTU kodų santykis, nes registro duomenims įrašyti, koduoti ir automatinei sąveikai nustatyti turi būti naudojamas registro identifikavimo kodas, kuris šiuo atveju yra apibrėžtas Užsieniečių registro nuostatų 21.1 papunktyje, o ne Projektu keičiamų šio registro nuostatų 21¹ punkte siūlomas įteisinti ITLU kodas. Vadovaujantis minėtomis Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatomis, pažymėtina, kad registro objektai negali turėti kelių skirtingų automatinio būdu suteikiamų identifikavimo kodų, iš kurių kiekvienas būtų dar ir skirtingai naudojamas registro duomenų įrašymui, kodavimui ir automatinei sąveikai su kitais registrais, valstybės informacinėmis sistemomis. Įvertinant tai, siūlytina iš esmės tikslinti Projekto ir Projekto 2.10, 2.21 ir 2.23 papunkčių nuostatas, siekiant jas suderinti tarpusavyje ir su Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo minėtų straipsnių teisiniu reguliavimu.

6. Projekto 2.22 papunktyje, kuriuo Užsieniečių registro nuostatai yra papildomi 34² punktu, nurodoma, kad užsieniečiui suteiktas ILTU kodas yra unikalus ir nekeičiamas. Projekto teikime ir ILTU kodo paieškos bei suteikimo schemoje pažymėta, kad besidubliuojančių užsieniečių duomenis tvarkys Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Akivaizdu, kad tvarkant besidubliuojančių užsieniečių duomenis iš kelių Užsieniečių registro įrašų apie tą patį asmenį išliks vienas įrašas, o suteiktas ILTU kodas bus keičiamas ir naikinamas, todėl nebus unikalus. Įvertinant tai, siūlome tikslinti šio Projekto papunkčio nuostatas.

7. Abejonių kelia ir Projekto 2.27–2.29 papunkčiuose nustatyti skirtingi e. rezidentų ir užsieniečių, turinčių ekonominių ir (arba) socialinių interesų, ir (arba) prievolių Lietuvos Respublikoje, duomenų saugojimo terminai. Projekto 2.27 papunktyje siūloma nustatyti, kad Užsieniečių registro nuostatų 31¹ punkto (e rezidentų) duomenys, saugomi 10 metų, kai tuo tarpu Projekto 2.29 papunktyje jų saugojimo terminas yra tik 10 metų nuo jų perkėlimo į registro duomenų bazės archyvą (nuostatų 52.1 papunktis), o Projekto 2.28 papunktyje siūloma nustatyti, kad Užsieniečių registro nuostatų 31² punkto (užsieniečių, turinčių ekonominių ir (arba) socialinių interesų, ir (arba) prievolių Lietuvos Respublikoje) duomenys saugomi tik 5 metus nuo įrašymo į registro duomenų bazę ir net 70 metų nuo jų perkėlimo į registro duomenų bazės archyvą pagal Projekto 2.29 papunktyje dėstomą nuostatų 52.2 papunktį. Įvertinant tai, svarstyтина, ar Projekto 2.27 ir 2.28 papunkčiuose nustatytas terminas neturėtų būti bent suvienodintas, nustatant ir e. rezidentų, ir užsieniečių, turinčių ekonominių ir (arba) socialinių interesų, ir (arba) prievolių Lietuvos Respublikoje, duomenų saugojimo terminą 10 metų.

8. Projekto 2.30 papunkčiu keičiamas 55 punktas ir jame nustatoma, kad duomenų subjektas, kurio duomenys įrašyti Registre, savo teises įgyvendina Reglamento (ES) 2016/679 ir Registre tvarkomų asmens duomenų valdytojo nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad ši siūloma nuostata yra skyriuje „Registro duomenų taisymas“, tačiau reikalavimas ištaisyti netikslis savo asmens duomenis yra tik viena iš duomenų subjekto teisių, numatytų Reglamente (ES) 2016/679. Jei nebus įgyvendinamos visos duomenų subjekto teisės, įtvirtintos Reglamento (ES) 2016/679 III skyriuje, siūlytina įvertinti tai ir nurodyti, kokios duomenų subjekto teisės nebus įgyvendinamos.

9. Tikslintini Projekto 2.19, 2.20, 2.32 papunkčiai, kadangi ne visus Projekto 2.32 papunktyje nurodytus duomenis Užsieniečių registras gaus per Lietuvos migracijos informacinės

sistemą. Dalį duomenų (bendruosius užsieniečių duomenis) jis gaus tiesiogiai iš registrų ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojų, kurie tvarko užsieniečių, neįregistruotų Užsieniečių registre, duomenis, per susijusių registrų ir valstybės informacinių sistemų integracines sąsajas. Projekto teikime taip pat nurodyta, kad *registrų ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojai duomenis Užsieniečių registrui teiks per Lietuvos migracijos informacinę sistemą (MIGRIS) arba per integracines sąsajas*. Todėl siūlytina minėtų Projekto papunkčių (ir tuo pačiu Projekto teikimo) nuostatas suderinti tarpusavyje.

10. Atsižvelgiant į 4 pastabos turinį, pagrįstų abejonių kelia Projekto teikime numatomas ILTU kodo paieškos ir suteikimo procesas, pavaizduotas pridedamoje schemoje. Pagal šią schemą registrų ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojai patikrina, ar Užsieniečių registre įregistruotas užsienietis (paieška atliekama pagal vardą, pavardę, gimimo datą, papildomi paieškos kriterijai – pilietybė, lytis, kelionės dokumento numeris, galiojimo pabaigos data, užsienio valstybės suteiktas asmens kodas), o Užsieniečių registro tvarkytojas pagal atliktos patikros rezultatus priima tam tikrus sprendimus ir registrų ir valstybės informacinių sistemų tvarkytojams grąžina suteiktą ILTU kodą. Tačiau problema ta, kad pagal esamą įstatyminį reguliavimą ITLU kodas negali būti suteiktas visiems Užsieniečių registro objektams, be to, jis dubliuoja Užsieniečių registro nuostatų 21 punkte nustatytą identifikavimo kodą, pagal kurį ir turi būti užtikrinama automatinė sąveika, ir tuo pačiu prieštarauja anksčiau minėto Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo nuostatoms, todėl iš esmės tikslintinas.

11. Informuojame, kad užsieniečių duomenys tvarkomi šiuose Teisingumo ministerijos valdomuose ir valstybės įmonės Registrų centro tvarkomuose registruose – tai Gyventojų, Juridinių asmenų, Nekilnojamojo turto, Hipotekos, Vedybų sutarčių, Įgaliojimų, Neveiksnių ir ribotai veiksnių asmenų, Sutarčių, Testamentų, Turto arešto aktų ir Vedybų sutarčių registruose, Metrikacijos ir gyvenamosios vietos deklaravimo, Antstolių, Juridinių asmenų dalyvių, Piniginių lėšų apribojimų informacinėse sistemose, Lietuvos Respublikos valstybinio patentų biuro tvarkomuose Patentų, Prekių ženklų ir Dizaino registruose. Užsieniečių duomenys yra tvarkomi Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos valdomoje ir tvarkomoje valstybės informacinėje sistemoje „Pagalba“ bei Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos valdomoje ir tvarkomoje Vartotojų teisių informacinėje sistemoje.

Teisingumo ministrė

Evelina Dobrovolska

